Ч. 224 Пятниця 6 (18) жовтня 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Наша політика.

(Образки і характеристики повиборові).

Вибори до Сойму, слава Богу, проминули; дописуватели до всіляких ґазет з де більшого вже повиписували ся і розбуджені пристрасти починають вже потрохи втихомиряти ся. Не втихомирились ще лиш і не так скоро втихомирять ся у тих, у котрих акция виборча зачепила їх особисту амбіцию або особистий інтерес. Можна тепер спокійнійше придивити ся нашій акциї виборчій і на підставі справоздань о ній оцінити докладнійше не лиш саму ту акцию, але й ті провідні гадки, з якими наша руска суспільність до неї приступала, ту політику, якої виразом повинна бути кожда акция виборча до законодатних тіл. Невідрадний, невеселий образ представить нам ціла сегорічна акция виборча, але для науки в будучности мусимо єму близше придивити ся. Не думаємо тут писати якоїсь історії сегорічних виборів, не хочемо тут широко розводити ся над самою аґітациєю виборчою, котра буває всюди, навіть і у одноцілих народів найприкрійша, а тим більше мусить бути такою там, де живуть побіч себе або суть помішані з собою ріжнородні елементи народні; обмежимось лиш на найважнійших моментах, характеризуючих специяльно наші, рускі відносини. А поки що мусимо лиш то сказати, що велике щастє, що вибори до Сойму і до Ради державної не відбувають ся що року, а то Русини (ласкаві читателі нехай вибачать нам за слово) зажерли би ся так як ті два вовки, що з них лиш хвости позіставали. Сегорічна акция виборча зробила бо дійстно таке враженє, як коли-б тут не розходило ся о нічого більше, як коли-б вибори не мали иншої цілі, як лиш ту, щоби ті, що в ній брали участь, жерли ся самі межи собою. І знов просимо вибачення за порівнанє: ціла акция виборча представляла ся так, як та сцена, яку иноді можна побачити на обійстю господарскім: два пси беруть ся відбирати кість третому, але в рішучій хвили один загризає другого, а третий тимчасом вхопить єї та іде спокійно під пліт і обгризає єї; відтак оба, що гризли ся, ходять вже особняком коло того третого і лиш нюхають, а він грізно споглядає на них, немов каже: Засі вам, то моя власність! Чи не така наша політика?

Та не лиш сама акция виборча, але й політична робота по виборах есть вельми характеристична для нашої політики і від тої повиборової роботи хочемо зачати.

1.

Скажи татови! — або: Два політичні документи.

Зачнемо від порівнаня: Хто-ж не знає, як то часто межи дітьми водить ся: два хлопці бють ся, слабший з сильнійшим, а третий, майже завсїгди той, що намавляв слабшого до бійки, стоїть з боку і дивить ся. Коли сильнійший побив слабшого, той третий піддає зараз раду: Іди — каже — скажи татови!

Отаке саме враженє роблять і оба документи оголошені в „Ділї“ по виборах: відозва „Народної Ради“ під заголовком: „До всїх честних Русинів Галичини“, підписана головою „Народної Ради“ п. Юліяном Романчуком і секретарем тоїж Ради дром Андрієм Косом.

Що сегорічні вибори до Сойму не випали для Русинів так, як би того можна було бажати, а навіть як би того можна було сподівати ся — о тім не потребуємо писати. І „головні“ і „независимі“ не винесли з акциї виборчої того, чого бажали, або чого сподівали ся. — О москвофілах нема що й говорити; для них то впрочім і байдуже, бо вибори для них чи сяк чи так не мають великої ваги, хиба що їм може жаль того, що утратили один спосіб шкодженя рускій справі. — Що вибори не випали так, як того одна і друга часть Русинів бажала і може сподівала ся, на то зложило ся кілька чинників, а передовсім: брак народної роботи взагалі, брак солідарности і централізациї в проводі і брак роботи таки в самій акциї виборчій, а дальше тактика політична і тактика в акциї виборчій. Пригадаємо лиш, що ми ще в самім початку акциї виборчої вказували на то, що у нас нічого не робить ся, що не робив анї комітет головний, анї комітет независимих. Те, що може котрийсь з тих комітетів вислав тілько а тілько письм або відозв на провінцию, то ще за мало, то не значить майже нічого. Ми вказували тогди на те, що комітет головний міг би був перевести яких 20 своїх кандидатів, а то припускали ми на основі імовірного обчисленя („Діло“ говорить нині навіть о 25 кандидатах — на основі якого обчисленя, не знаємо), але треба було робити, а не чекати готового.

Ну, але стало ся! Замість же тепер взяти ся до розумної роботи від самого споду, ми почали насамперед самі між собою жерти ся а відтак посилати в широкі маси народу поклики того рода, що лиш ще більше можуть в нім підорвати охоту до власної роботи і віру у власні сили. Як колись „Діло“ називало отчайдухами тих, що вічно лиш пропаґували політику абстиненциї, так повинно би нині називати отчайдушною політику тих, що пускають того

Ревматизм або гостець

і ліки від него.

Кілько недуг на сьвіті? — Безліч! А чому-ж кажуть, що давнійше не було тілько всіляких недуг, що нині, і люди давнійше так не хорували, як нині хорують?

Недуга як тінь держить ся чоловіка і ще не було такого, котрий би від свого уродженя аж до самої смерти анї разу хоч би трошки, хоч би на короткий час не захорував — тай не буде. Від коли люди на сьвіті, від тогди й всілякі недуги. Було їх і давнійше богато, але люди не знали ся на них так, як знають ся нині. Величезний поступ в науках подав спосіб не лиш пізнати дуже докладно будову людского тіла, але й вислідити причини всіляких недух; показало ся, що тих причин єсть дуже богато а так само мусить бути богато і недуг. Щоби-ж однак борзо розпізнати ся в тих недугах і їх причинах, показалась також і потреба понадавати недугам всілякі назви. Коли давнійше хтось занедужав, а другі звідували ся про єго здоровлє і питали, що єму такого, то їм відповідали лиш коротко: „заслаб“ або „слабий“, бо ніхто не знав сказати, що слабому хибує. Нині на таке питанє відповідають зараз: має запаленє легких, катар жолудка, туберкули, дифтерию, інфлюенцу, ревматизм, хоробу Брайта, камінь, тифус і т. д., а з тих самих назв вже міркуємо, чи недужому грозить більша або менша небезпечність, чи єсть надія, щоби він подужав, чи нема ніякої. Тоті назви суть причиною того, що многим людем здає ся, як коли-б нині було більше всіляких недуг, як давнійше. Але може бути, що люди давнійше так не хорували, як хорують нині. Річ се зовсім природна: могло давнійше не бути тих причин, які суть нині, то й не було тих недуг, які они викликують. Давнійше н. пр. не слабували люди так дуже і так часто на очи, як слабують нині, бо крім сьвітла сонця не знали иншого, не працювали в ночи при сьвітлі, не сиділи по шинках в диму з тютюну і т. д. Але й на відворот: щезли причини, то щезли з ними й недуги без сліду; про такі недуги, як були в середних віках т. зв. „танець сьв. Вита“ або „тарантуля“ і „анґлійскі поти“ та „чорна смерть“ нині вже й слих загинув. Так само в деяких багнистих сторонах, коли їх осушено, щезла також пропасниця, від котрої там давнійше вигибало богато людий.

Але суть такі недуги, котрих причину годі таки зовсім усунути, бо она знайдесь всюди, де лиш чоловік поверне ся. В такім случаю нема иншої ради, як лиш стерегти ся тої причини. Взагалі треба собі то запамятати, що лекше устерегти ся недуги, як опісля з неї вилічити ся. Але річ очевидна, що аби якої недуги устеречи ся, треба знати єї причину, бо аж тогди можна знати, як єї стеречи ся. Одною із таких недуг, котрих можна далеко лекше устеречи ся, як опісля з них вилічити ся, єсть ревматизм або гостець, недуга, котрій дуже легко підпадають і старі і молоді, а вже найчастійше люди бідні а при тім ще й темні, непросьвічені, що не лиш не знають, як стеречи ся від неї, але й як опісля давати собі раду.

Бувають нераз такі випадки, що чоловік при роботі зігне ся, а відтак вже не може випростувати ся, бо в крижах єго страшно болить. Наші люди кажуть тогди, що єго „підвіяло“; в німецкім народі єсть повірка, що то котрась чарівниця пострілила і длятого ту слабість називають „пострілом чарівниці“ (Hexenschuss). В иншім випадку дістає чоловік великого болю в суставах, не може н. пр. рушити ногою або й обома; біль буває страшенний, якесь рванє і лупанє, що чоловік аж не знає, що собі робити. Ба, той біль не в однім місци тути; він ніби пересуває ся; раз рве і лупає в однім місци, другий раз в другім; годі зміркувати, де саме болить. Може то й від того, що біль той пересуває ся, ніби гостить що раз в иншім місци, назвали у нас єго „гістцем“. Часом всуне ся гостець в карк, в шию і викривить голову; иншим разом в лопатку, в плече або рамя і чоловік не може рушити рукою, бо скоро лиш рушить, заболить єго страшенно. То біль ревматичний або гістцевий. Наші люди, не знаючи звідки та недуга бере ся

рода поклики в нарід. Бо просимо зважити: „Народна Рада" не знала иншої ради, не мала нічого пильнійшого, як лиш у своїй згаданій повисше відозві так відозвати ся до народу:

„Конституция дала нам способи до оборони — користаймо з тих способів!

„Нехай передовсїм цїлий нарід заложить грімкий протест против поступованя з нами! Нехай цїла Русь галицка обізве ся так голосно, щоби єї аж у Відни було чути! Нехай наш голос дійде аж до цїсарскої палати і нехай его почують всї народи!

„Се мусить зробити цїлий нарід! Нам треба той голос піднести зі всїх головнійших осередках нашого краю, а всюди тисячами уст! Всюди нам заложити протест против незаконних виборів до сойму, которого отже не можемо признати правним анї важним, і також ще против инших кривд наших, а відтак вибрати депутацию, котра би з тими кривдами станула перед цїсарским троном.

...„Покажім, що нас не зломано, не прибито, лише вижвано і *роздрочено*".

Оттак відозвало ся „політичне" товариство „Народна Рада"! Купа пустих слів і більше нічого. Аж соромно, що так відзиває ся політичне товариство, в котрім прецї повинні би передувати якісь дійстні політики. Нехай би була „Народна Рада" підождала на справозданє в „Дїлї" дописувателя із Староміщини а бодай на відозву независимого комітету, що появила ся в три днї опісля, а можеби була не пустила в сьвіт таких пустих і неполітичних слів, від котрих аж соромно стає.

До кого-ж відзивають ся підписані на першім документі панове Романчук і др. Кос, коли підписані на відозві независимого комітету панове Нагірний і Белей, також члени „Народної Ради" кажуть:

„В многих повітах ми не ставили наших кандидатів. Причина того була переважно в апатиї нашої інтелїґенциї, та в непорадности або несьвідомости нашого народу. Духовеньство наше, єдина майже інтелїґенция руска по селах, в многих сторонах непамятна на свій горожаньский обовязок, як і на свій правдивий інтерес, зовсїм полишило свою паству і не пійшло за прикладом своєї братиї в инших повітах...."

Питаємо ся тепер: чи треба ще лїпшого доказу безголовної політики, як в отсих двох документах, в котрих два члени „Народної Ради" кличуть: Протестуйте! — а два другі доказують, що нема кому протестувати?

Нехайже нам тепер хто пояснить той полїтичний зазив „Народної Ради": „Нехай цїла Русь галицка обізве ся так голосно, щоби єї аж у Відни було чути!" Ну-ко, панове з „Народної Ради, будьте ласкаві та скажіть, як то зробити? — Кождий спокійно і безпристрастно мислячий чоловік скаже вам, що на то єсть лиш один спосіб: Куба н. пр. обзиває ся, що єї чують аж в Ішпанії. Чи так мала би і могла би Русь галицка зробити, котрій панове Нагірний і Белей в імени независимого комітету виставили так гарне сьвідоцтво?! — Ми переконані, що др. Кос не читав сеї відозви, коли єї підписав, хиба лиш пяте через десяте, бо він прецї знає ся на параграфах.

Але нехай там; ми переконані, що й п. Романчук не розбирав значіня сих слів, а мабуть мав тут на думцї віча, до котрих зазивала і відозва независимого комітету та відозва з Бережанщини з підписом дра Андрія Чайківского попереду, а на котрих мала би вибрати ся депутация до Є. Вел. Цїсаря.

Питаємо ся тепер: чи не дитиняча се робота? Чи не виходить то на повисше порівнанє на самім початку? Чи так повинні робити зрілі мужі і політики? З яким же лицем станула би така депутация перед Монархом по виставленю так гарного сьвідоцтва рускому народови независимим комітетом? Хиба-ж ми самі таки вже зовсїм не виноваті? А відтак чи годить ся до таких справ, в котрих і на нас самих лежить вина, мішати Найдостойнїйшу особу Є. Вел. Цїсаря? Чи має ся ту певність, що така депутация була би принята? А хоч би й була, то остаточно цїла справа мусїла би таки опинити ся в правительстві, де як „Дїло" іронїчно писало „мінїстер справ внутрішних, ґр. Бадені, має правдиві відомости о ході цїлої акциї виборчої, веденої намістником ґр. Бадені'м. Сама особа Монарха в справах виконуваня прав і обовязків конституциї не рішає нічого. Як же можна тут мішати до такої справи особу Монарха і втягати в спори народні? Дальших висновків з такого поступованя не хочемо робити, а скажемо лиш коротко, що то було би крайно нельояльно і не так як пристало на горожан держави. То не була би політика лиш робота розжаленої чи розсердженої дитини.

Не пишемо сего длятого, щоби так не роблено, як дораджують політики з „Народної Ради", лиш длятого, щоби не наступило відтак розчарованє, котре би ще більше ослабило наш нарід і до послїдка підорвало довірє до тих проводирів, котрі остаточно роблять як знають, а не виноваті тому, що лїпше не знають. По нашій думцї лїпше лишити на боцї пусті демонстрациї, котрі остаточно можуть кінчити ся лиш на заказї, от як н. пр. віче в Бережанщинї, а взяти ся до тихої а щирої роботи около просьвіти народу і піднесеня его материяльного добробиту. З самої політики наш селянин ситий не буде, бодай не так борзо, а заким політичне сонце зійде — роса, нужда, очи виїсть!

Перегляд полїтичний.

Побут Є. Вел. Цїсаря в Загребі звертає на себе увагу цїлої Монархиї. Разом з Є. Величеством перебуває в Загребі шістьох угорских мінїстрів, котрі приїхали ще в недїлю вечером. В недїлю вечером приїхав також ґубернатор з Реки ґр. Батіяні. На двірци повитав Є. В. Цїсаря Найдост. Архикнязь Леопольд Сальватор. До палати бана їхав Є. Величество в супроводї Архикнязя. В слїдуючих виїздах Цїсаря на торжественні інавґурациї краєвих заведень проводили Цїсаря на перемину угорский мінїстер президент Банфі і бан горватский. По торжественних представленях депутаций удав ся Є. В. Цїсар на торжество закінченя будови народного театру і при тій нагоді прирік давати з своїх приватних фондів річно 10.000 зр. субвенциї для театру. Відтак доконав Цїсар отвореня будинку школи реальної і будинку кон-

---

в чім має гостець свою причину, приписують его якійсь нечистій або чародійній силї. Коли яка жінка на селї занедужає на гостець, то певно зараз скаже, що єї „підоляла" єї недобра сусїдка. Коли звіє ся вітер і зробить ся вир, що порох з землї та сьміте підоймає високо в гору, то кажуть, що чорт „женить ся"; на таке місце не вільно ставати, бо нечиста сила нашле гостець на чоловіка. Наука не хоче вірити в чари і забобони, а шукає причин ревматизму деинде.

Єсть головно двоякий ревматизм або гостець: ревматизм в суставах і ревматизм в мушкулах. А щоби зрозуміти причину обох сих недуг, треба насамперед знати, що то суть сустави і мушкули.

Кости в чоловіцї суть всїляко сполучені з собою. Дорослий чоловік має в собі 213 костий. Одні з них держать ся з собою так, що одна кість входить в другу дрібонькими зубцями, от так н. пр. як коли-б хтось всунув пальцї одної руки межи пальцї другої, або одна кість входить в другу клином, або наконець одна кість пристає до другої і їх вяже з собою хруставка. Такі кости не можуть кожда окремо порушати ся, бо суть нероздїльно сполучені з собою. Другі кости суть знов так сполучені з собою, що одна коло другої може порушати ся. То місце, де такі дві кости сходять ся з собою, називає ся суставом. Такі сустави суть н. пр.: колїна, ліктї, місця межи поодинокими чиколонками в пальцях і т. д. В тім місци, де єсть сустав, буває одна кість звичайно круглава, гладка, вкрита елястичною хруставкою; друга же кість єсть відповідно вижолоблена і так само гладка та вкрита елястичною хруставкою. То місце, де сходять ся обі кости, єсть доокола закрите привязкою і називає ся суставною ямкою. На тій привязцї єсть із середини ямки тонесенька болонка, котра випускає із себе густавий, подібний до білка плин, т. зв. смаровило, котре заедно вливає ся до суставної ямки і підмащує кости, щоби они могли добре порушати ся. Крім того суть ще й другі привязки, котрі держать одну кість з другою. Де кість в суставі єсть круглава і входить в круглаву ямку другої кости, там, може одна кість обертати ся в другій досить свобідно майже зовсїм доокола, на скілько то допускають єї привязки. В инших случаях можуть кости в суставі лиш нагинати ся до себе, от так як н. пр. ножик, котрий можна отворати і знову зложити.

Мушкули знов суть то тонесенькі волоконця, котрі мають то свойство, що можуть стягати ся і розтягати ся. Тотї волоконця суть повязані з собою в більші або менші вязаночки і творять мушкулову ткань, в котрій знаходять ся кровоносні жилки і нерви. Всї мушкули творять мясо або тїло у чоловіка. Коли виймити з мушкулів одно волоконце і придивити ся ему через сильно побільшаюче скло, то видко на нім якісь поперечні смуги нїби карби. На инших волоконцях знову не видко тих смуг; они суть зовсїм гладкі. Докладні розслїди показали, що кожде волоконце мушкулове має зверха тонесеньку плївочку, нїби мішочок, в котрім знаходить ся рідка маса мясна, котра має то до себе, що може стягати ся і розтягати ся. Тотї волоконця, що суть нїби карбовані, можуть тогди стягати ся і розтягати ся, коли чоловік хоче, а волоконця гладкі стягають ся і розтягають ся лиш самі від себе. Поперечно смугованї волоконця знаходять ся в тих мушкулах, що творять темно червоне, сочисте мясо і суть причіплені до костий; гладкі волоконця суть в мушкулах, що творять блїдо червоне мясо і виселюють всї внутрішні ями в чоловіцї, всї проводи кишкові і кровоносні жили та дають їм можність стягати ся і розтягати ся.

Як вже сказано, лучать ся волоконця мушкулові в більші або менші вязанки і тї вязанки називаємо мушкулами. Вязанок, що складають ся з самих поперечно смугованих волокон, єсть в людскім тїлї більше як 500, а обчислено, що на один квадратовий центиметер буває пересїчно по 28.000 волокон. Кожда більша вязанка мушкулів єсть вкрита привязковою плївкою, під котрою суть знов менші вязанки, з котрих кожда окремо має свою плївку або так звану похвицю мушкулову, від котрої йдуть дальші єї части до середини мушкулів і творять ще менші вязанки, або навіть сягають поміж поодинокі волоконця і так цїлий мушкул ділять на части. Мушкули пристають або безпосередно до костий, або з них виходить привязкова ткань, котра творить білі жили або стегна, котрі причіпають ся до костий. Коли мушкул стягає ся, корчить ся, тягне за собою і жилу або стегно, а стегно знов тягне кість і тим способом порушає її. Суть такі мушкули, котрі призначені на то, щобя згинати части тїла н. пр. руки або ноги і они називають ся згиначами; по противній їх сторонї суть тогди мушкули, що відгинають части тїла, і тї називають ся відгиначами. Суть відтак мушкули, котрі відтягають н. пр. руки від тїла на бік або в гору (відтягачі) а другі знов такі, котрі притягають назад до тїла (притягачі). Наконець суть такі мушкули, котрі помагають обертати частями тїла і тї називають ся обертачами.

Мушкули лежать на костех верствами. Місцями творять они лиш одну верству, місцями же лежать дві, три або й більше верстов одна на другій. Помежи тими верствами лежать грубші кровоносні жили і нерви, котрих мушкули хоронять від якогось скалїченя але самі тиснуть на них при кождім руху і тим способом мають значний вплив на круженє крови і вражливість нервів.

По сїм поясненю можемо тепер приступити до самого поясненя ревматизму.

Найчастїйше в пізній осени, коли вже настане великий холод, а при тім перепадають і часті дощі, а так само і з першої весни, коли ще воздух не огрів ся достаточно, а від топнїючого снїгу дуже вогко, находить на людий недуга, котра дає ся тим пізнати, що недужий дізнає сильного лупаня в костех, найчастїйше в суставах, в руках і ногах. Біль той дає ся особливо тогди почути, коли чоловік троха змерзне, хоче рушити ся або щось робити. За кождим рухом здає ся чоловікови, як коли-б в нім тїло рвало ся, або як коли-б кість мала

серваториї музичної. — Вчера вечером виїхав Є. В. Цїсар в поворотом до Ґеделе.

Новинки.

Львів дня 17 жовтня 1895.

— **З „Днїстра“:** Дня 17 жовтня с. р. о годинї 4 пополудни відбуде ся в канцеляриї товариства звичайне квартальне засїданє Ради надзираючої товариств взаїмних обезпечень і взаїмного кредиту „Днїстер“ з слїдуючим порядком дневним: 1) Вибір президента, евент. заступника президента; 2) справозданє Дирекциї з дїяльности і рахунків по конець III ого кварталу 1895 р.; 3) справозданє комісиї ревізийної; 4) справозданє комісиї Ради; 5) внесенє в справах огневих; 6) справозданє Дирекциї в справах товариства взаїмного кредиту „Днїстер“; і 7) внесеня членів в справах того товариства.

— **Потреба епископства для американьских Русинів.** „Душпастир“ пише: Які відносини невідрадні між американьскими Русинами гр. католиками та в який спосіб можна би запобічи тому лиху, часопись „Przegląd Wszechpolski“ подає між иншим ось що: — „Число Русинів в Америцї подають на 200.000. Справдити его трудно, але се певно, що оно не малїє, а противно більшати буде. Тимто а найпаче супротив покус, на які виставлені американьскі Русини з сторони агентів московских, що розпоряджують і богатими фондами і припадаючими до серця людови простому іконами і богатими приборами церковними, котрі присилають з Росиї, супротив двох православних епископів, що резидують в Сан Франціско і Шікаго, котрі рук не загнули, очевидна потреба утвореня епископства гр. кат. руского в Америцї. Доси сьвященики рус. кат. підчинені епископам латиньским, в котрих диецезиї перебувають. — Преосьвящ. Митроп. Сембратович має їхати до Риму з нагоди заложеня через Льва XIII. нової колегії в Римі виключно призначеної для Русинів. Ми певні, що порушить у Сьв. Отця також потребу установленя гр. кат. епископства в Півн. Америцї для Русинів. На католицких місиях нераз дуже дрібна громадка вірних має осібних епископів, котрі обнявши в ново утворенїй місийній диецезиї пастирский уряд, застають клир з кількох сьвящеників зложений і доперва старанями своїми число его побільшають“.

— **Полїтехнїка львівска** числила в минувшім роцї 261 слухателїв, а именно: на видїлї інжинїриї 148, будівництва 35, будови машин 47 і хемічно-технїчнім 31. Поляків було 248, Русинів 11, а надто 1 з Росиї і 1 з Болгариї. Стипендий побирало в I півроцї 38 а в II півроцї 40 слухателїв.

— **Самоубийство.** Передвчера в ночи повісив ся у Львові при ул. Хорущини 33-лїтний фірман Михайло Фиткарж. Від якогось часу віддавав ся налогови пияньства, а коли згаданої ночи вернув пяний до дому, робила ему жінка докори, що таким поводенем зводить себе і еї на нужду. Ті докори взяв він собі так до серця, що вскорі потім відобрав собі жите.

— **Поєдинок.** З Вадовиць доносять: В недїлю відбув ся тут поединок на пістолети. Стріляно на віддалене 20 кроків. Жертвою поединку упав капітан 56-го полку піхоти з Кракова Медрицкий. Куля застрягла в правім боцї. Смертельно раненого перенесено до войскового шпиталя, де в наслїдок сильного упливу крови вскорі помер. Медрицкий був з походженя Чехом і нежонатим. Давнїйше був стационований в Вадовицях.

— **До першої кляси польскої ґімназиї в Тїшинї** записало ся 95 учеників з 50 громзд шлезких, з Галичини походить чотирох учеників. Після званя єсть синів шлеских селян 58, ремісників 13, гірників 3, робітників фабричних 9, міщан 3, дїтий родичів инших занять 15.

— ***Холєра.*** Стан холєри в краю з дня 15 жовтня так представляє ся: В повітї чорткївскім в Скородинцях занедужали три особи, померли дві а одна остає в лїченю. — В повітї гусятиньскім в Хоросткові занедужала одна особа і померла одна. — В Каменецкім повітї в Радехові остає одна особа в лїченю. — В повітї сокальскім в Бишові було 3 недужих, з тих 1 виздоровіла, одна померла, в лїченю лишила ся одна. — В повітї тернопільскім в Буцневі занедужала одна особа, померла одна; в Тернополи лишилась була одна особа недужа, занедужало дальших 6, лишило ся в лїченю 7; в Загробели занедужали дві особи, померла одна, лишила ся в лїченю одна. — В повітї теребовельскім в Янові єсть одна недужа особа; в Малові занедужали дві особи; в Рідзвянах була одна недужа особа, занедужала одна, лишило ся в лїченю дві; в Струсові було дві недужі особи, занедужала одна, лишило ся в лїченю три; в Варваринцях єсть двоє недужих. Разом було недужих в попередних днів 11, занедужало 17, виздоровіла одна особа, померло шість, лишило ся в лїченю 11. — З Волини в Росиї доносять що там від 3—16-го вересня занедужало на холєру 4219 осіб, а умерло 1701. На росийскім Подїлю від 17 до 23-го вересня не було нї одного випадку холєри.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 17 жовтня. Посол на румуньскім дворі, ґр. Вельзерсгаймб іменований першим шефом секцийним в мінїстерстві внутрішних справ.

Петербург 17 жовтня. Вість о принятю офіцирів хіньских до росийскої армії не потверджує ся.

Льондон 17 жовтня. Туреччина приймила проект реформ вірменьских, виготовлений чужими державами.

розлупити ся; біль той переходить часом з одного місця на друге так, що чоловік не може відразу зміркувати, де саме его болить, а буває часом так великий, що чоловік скоро порушить ся, то аж йойкне або крикне. Єсть то ревматизм суставів або мушкулів, котрого причиною єсть головно студінь, вогкість і підвіяне. Ревматизму дістає ся найчастїйше в суставах і мушкулах, але так само можна его дістати в стегнах, правязах, костех і болонї накостній. Однакож найчастїйшим ревматизмом єсть ревматизм в суставах і мушкулах.

Ревматизму в суставах дістають найчастїйше люди в середнім віку від 15 до 30 року житя, дуже рідко дїти і старі люди, мужчини частїйше як жінки. Хто раз дістав ревматизму і вилічив ся з него, може его другий раз тим лекше дістати. Головною причиною ревматизму в суставах єсть застудженє, особливо тогди, коли хтось спочений станув де на продуві або зігрітий вийшов на дощ і перемок. Так само можна набавити ся того ревматизму тогди, коли мешкає ся у вогких будинках або нових, котрі ще не добре висхли. Бідні люди, що змушені часто жити і спати по вогких норах, вападають длятого частїйше на ревматизм, як богатші, що можуть мати догідні помешканя. З весни і в осени — як вже сказано — западають люди частїйше на ревматизм як лїтом і в зимі, в мірно теплих сторонах землї частїйше як в дуже горячих полудневих і дуже студених північних. Новійші розсліди показали, що причиною ревматизму можуть бути також зародки дуже дрібоньких грибків, котрі з кровю дістають ся аж до суставів.

Ревматизм суставний може бути двоякий: острий, такий, що досить борзо приходить але й недовго тягне ся, і хронїчний, значить ся такий, котрий настає дуже поволи, але за то й дуже довго тягне ся. Острий ревматизм в легких случаях треває може дві недїлї, в тяжших — кілька недїль або й кілька місяців, а хронїчний ревматизм може тягнути ся кілька й кільканайцять лїт. Були случаї, що люди нездужали на хронїчний ревматизм по 20 і 30 лїт. Острий ревматизм приходить звичайно зовсїм несподївано і нагло. Чоловік дістає горячки і один сустав, колїно, локоть або лопатка, зачинають рвати і опухати, бо, до кількох годин навіть значно опухнуть. Недужий дізнає такого болю, що скоро лиш хоче рушити рукою або ногою, або ледви що єго в болючім місци доторкнути ся, він аж кричить; біль устає аж тогди, коли недужий лежить зовсїм спокійно і вигідно. На самім суставі зверха показуєсь насамперед опухлене і шкіра робить ся трохи червона. Однакож опухнене а біль не поступають в однаковій мірі. Часом єсть страшенний біль, а опухнене ледви що слїдно; або на відворот, опухнене буває велике, а біль малий. Звичайно дістає ся острого ревматизму в однім або двох суставах, а опісля перекидаєсь він і на прочі. Коли н. пр. дістане ся такого ревматизму в бедрі, то він переходить і на колїно, відтак на кістки і всї пальцї в нозї.

При такім ревматизмі дістає недужий, як вже сказано, горячки, відтак потить ся сильно, а в наслїдок того має велику спрагу, а моч менше відходить, буває аж червона і мутна, так, що коли постоїть, то в нїй робить ся осад. Недужий не має нїякого апетиту, язик єсть білий або обложений жовтавим слизом, в ротї чує смак млавий або гіркавий. До сего ревматизму прилучає ся нераз ще й яка инша недуга, а именно недуга серцева, котра може стати ся причиною смерти, або в найлїпшім случаю полишити по собі на цїль жите злі наслїдки. Коли недужий дістане при тім ревматизмі ще й корчів, говорить без памяти, видає ся як шалений або спить без кінця і памяти, то вже злий знак, бо показує, що до ревматизму прилучила ся ще й якась недуга мозкова і чоловік не буде вже довго жити. Добрий знак єсть тогди, коли горячка зменшає ся або й зовсїм щезне, коли щезнуть поти і коли моч стає звичайна.

(Дальше буде).

L. 13343

W Imieniu Jego Cesarskiej Mości!

C. k. Sąd krajowy dla spraw karnych we Lwowie na dniu dzisiejszym pod przewodnictwem c. k. Radcy Zubrzyckiego, w przytomności c. k. Radców Majewskiego, Nitarskiego i Hausera jako sędziów i c. k. praktykanta sądowego Krahla jako protokolanta, na wniesione aktem oskarżenia de praes. 25 czerwca 1894 l. 12954/94 przez oskarżycielki prywatne Maryę Stroynowską, Karolinę Dułębinę i Gizelę Rudzińską oskarżenie, po przeprowadzeniu wskutek rozporządzenia z dnia 3 sierpnia 1894 l. 13343 zarządzonej rozprawy głównej na dniu 28 sierpnia 1894 w przytomności dr. Władysława Dułęby, jako zastępcy oskarżycielek prywatnych na wolnej stopie zostającego oskarżonego Abrahama Chaima Weissberga obrońcy sekret. Demiczka na podstawie przez zastępcę oskarżycielek prywatnych postawionego wniosku na uznanie winnym Abrahama Chaima Weissberga występku z §§ 23 i 24 ust. z 6 stycznia 1890 l. 19 dz. pp. i odpowiednie ukaranie i wniosku strony interesowanej na wydanie oskarżycielkom prywatnym flaszek ich marką ochronną zaopatrzonych a u oskarżonego zakwestyonowanych, wreszcie o umieszczenie zasądzenia w dziennikach zawyrokował.

Abrahama Chaima Weissberga, rodem ze Lwowa, lat 27 liczącego, izraelitę, żonatego, ojca trojga dzieci, szynkarza, dwukrotnie karanego za obrazę honoru mianowicie 3 i 7-dniowym aresztem, uznaje się winnym, że w czasie od 4 maja 1894 do 20 maja 1894 w swym szynku przy ul. Gródeckiej l. 49 bezprawnie piwo flaszkowe, nie pochodzące z browaru Karola Kiselki, w flaszkach zaopatrzonych firmą browaru Karola Kiselki i marką ochronną na boku, dnia i sztucznem zakorkowaniu tychże, której to marki ochronnej wyłączne używanie browarowi Karola Kiselki, wedle potwierdzenia c. k. lwowskiej Izby Handlowej i Przemysłowej z dnia 4 maja 1894 l. 1737 przysługuje, świadomie sprzedawał, przez co dopuścił się występku z §§ 23 i 24 ustawy z 6 stycznia 1890 l. 19 dz. pp. za co według § 23 tejże ustawy przy zastosowaniu § 266 uk zasądza się go na grzywnę w kwocie 50 zł., którą w razie niemożebności zastąpi 10 dniowy areszt, tudzież według § 389 pk. na ponoszenie kosztów postępowania karnego, z których dotychczasowe koszta na kwotę 40 zł. się oznacza.

Lwów, dnia 1 września 1894.

За редакцию відповідає: Адам Крехевецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.